

ЕТНОГРАФІЧНЕ РАЙОНУВАННЯ НАРОДНОГО ЖИТЛА ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ТА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОЇ ВОЛИНИ

У результаті дослідження на території північно-західної Галичини та південному заході Волині виділено чотири архітектурно-етнографічних райони з чітко вираженими локальними особливостями народної будівельної культури: центральний (Опілля), південний (подністрянське жидачівсько-самбірське Прикарпаття (Підгір'я), північний (південно-західна Волинь – Галицька Волинь), північно-західний (північ перемишльсько-яворівського Надсяння). Аналіз архітектурно-етнографічних особливостей кожного із чотирьох локальних районів дає можливість поряд із виділенням специфічних рис, прослідкувати їх спільні генетичні корені з народним будівництвом суміжних етнографічних районів: Підгір'я і північного Надсяння з Бойківщиною, Галицької Волині з Волинню, Опілля з Поділлям.

Ключові слова: Опілля, Підгір'я, Галицька Волинь, Надсяння, народне будівництво, архітектурно-етнографічний район.

Народне будівництво є однією з найбільш важливих складових матеріальної культури етносу, в якій відображена його історична доля, соціальні, виробничі і побутові відносини, а також міжетнічні взаємозв'язки. Зазнаючи постійного вдосконалення і збагачення, впродовж віків будівельна культура зберігала споконвічні традиції. Селянський двір та його складові виконували важливі функції в системі життєзабезпечення – захисну (житло) і виробничу (господарські будівлі). Як зазначає відомий український учений В.Самойлович, народне житло кінця ХІХ – початку ХХ ст. зберігаючи загальні типологічні особливості на всій території України, має свої локальні риси і відмінності у різних архітектурно-етнографічних регіонах¹. Зазначений автор виділяє на теренах України шість таких регіонів (Полісся; Карпати; Поділля; Слобожанщина і Полтавщина; Середня Наддніпрянина; Нижня Наддніпрянина і Південь), які, в свою чергу, поділяються на окремі групи районів, де народне житло характеризується місцевими особливостями².

Найбільше дискусій в контексті архітектурно-етнографічного районування у спеціальній науковій літературі викликає регіон Карпат, зокрема приналежність території рівнинних районів Львівської, частково Тернопільської та Івано-Франківської областей³, тобто, північно-західної частини Галичини та південного заходу Волині.

Адміністративно ця територія охоплює Сокальський, Радехівський, Бродівський, Жовківський, Яворівський, Кам'яно-Бузький, Буський, Золочівський, Пемішлянський, Пустомитівський, Мостиський, Дрогобицький, Самбірський, Жидачівський, північ Старо-Самбірського районів Львівської, Рогатинський, Галицький, Калуський, північно-східну частину Долинського районів Івано-Франківської, західну частину Бережанського та Монастирського районів Тернопільської областей.

Північно-західна частина Галичини була тим ядром, навколо якого формувалась історична Галичина. У княжий період ця територія охоплювала основну частину Галицької, Перемишльської та Звенигородської земель, які разом з Тербовлянською утворили Галицьке князівство. Південно-західна Волинь займає основну частину колишнього Белзького князівства, що входило до складу Волинського. Її культурну спорідненість з Волинню засвідчує мовно-діалектна єдність та спільність ряду ознак матеріальної та духовної культури. Розглядаючи динаміку історико-географічної межі Волині з Галичиною, дослідники приходять до висновку,

що впродовж XIII – XX ст. ця межа мала яскраво виражену тенденцію просування на північний схід. Внаслідок цього сучасна північно-західна Галичина включає в себе землі, які в минулому належали до Волині⁴. Спільність історичної долі помітно вплинула на подальше формування етнокультурних особливостей даного регіону: південно-західна частина Волині поєднала в собі елементи культури Волині та південного заходу Галичини.

З погляду історико-етнографічного районування України, приналежність населення цієї території поки що не з'ясовано остаточно й досі. У північно-західній частині Галичини деякі сучасні етнографи виділяють три локальні райони: Опілля, наддністрянське жидачівсько-самбірське Прикарпаття (Підгір'я) та перемисько-яворівське Надсяння⁵. Натомість інші не згадують їх зовсім⁶. Окремі етнографічні групи ополян, підгірян, долинян (долів) та батюків у свій час виділяв також польський етнограф А.Фішер⁷. Відомий український учений І.Франко паралельно до гірського пасма локалізував групу підгір'ян, а в долинах верхнього Дністра та його приток від Самбора до Журавна – доляків⁸. У минулому були спроби виділити як окрему локальну етнографічну групу і південно-західну частину Волині – Галицьку Волинь⁹. Тут же А.Фішер локалізував забужан як окрему групу¹⁰.

При архітектурно-етнографічному дослідженні цієї території більшість авторитетних учених не приділяла належної уваги локальним особливостям місцевого будівництва. Наприклад, В.Самойлович, виділяючи архітектурно-етнографічні регіони і райони України кінця XIX – початку XX ст., включає територію північно-західної частини Східної Галичини до району Прикарпаття регіону Карпат¹¹. При вивченні подільського житла, відома вітчизняна дослідниця Т.Косміна, керуючись, мабуть, виключно адміністративним принципом, включає тернопільську частину Опілля до історико-етнографічної групи подолян¹². Водночас поза її увагою залишилися львівська та івано-франківська частини Опілля. Натомість, як засвідчує карта типів українського народного житла XIX – початку XX ст., житло північного заходу Східної Галичини авторка включила до Львівського (галицького) варіанту центральноукраїнського (лісостепового) типу¹³. Інший український дослідник народної архітектури П.Прибега у Карпатському регіоні також виділяє Галичину (Львівщину)¹⁴. Слушно вказавши на певні неточності щодо визначення попередниками території, котра знаходиться в межах рівнинних районів Львівської, частково Івано-Франківської та Тернопільської областей¹⁵, автор, на жаль, до кінця так і не з'ясував особливості тутешнього будівництва (Галичини)¹⁶. Опираючись на формування шкіл народного храмового будівництва України, сучасний дослідник Я.Тарас розробив робочу схему архітектурно-етнографічного районування України XIX – поч. XX ст. На розглядуваному терені автор виділяє: Передкарпатське Подністров'я, Опілля та Надсяння¹⁷. Правда, вказуючи на особливості сакральної архітектури цих районів, він (посилаючись на недостатню кількість фактологічного матеріалу) наголошує, що це питання потребує подальшого уточнення¹⁸.

Комплексний аналіз типів забудови селянських дворів та їх варіантів, житлових та господарських будівель, їх планувальних схем і конструктивних типів на території північно-західної Галичини та південного заходу Волині здійснений нами на основі спеціальної літератури, джерел та особистих польових досліджень, проведених близько у п'ятистах населених пунктах впродовж 1985 – 2008 років, дає можливість внести деякі досить суттєві зміни у питання архітектурно-етнографічного районування зазначеного терену.

Народна архітектура розглядуваного регіону відзначається значною поліваріантністю просторово-планувальних, архітектурно-конструктивних вирішень, застосування різноманітних технік та технологій тощо. Основні типологічні ознаки житлово-господарського будівництва українців дослідженої території свідчать про його етнокультурну єдність із загальноукраїнським будівництвом.

Водночас під впливом певних факторів (місцевих традицій, природно-географічних, політичних чинників, нерівномірного соціально-економічного розвитку районів, виникнення місцевих промислів, поширення торгівлі тощо) станом на другу половину XIX – початок XX ст. тут сформувалися чотири етнографічно-архітектурні райони з чітко вираженими локальними особливостями народної будівельної культури: Центральний (Опілля), південний (наддністрянське жидачівсько-самбірське Прикарпаття (Підгір'я), північний (південно-західна Волинь (Галицька Волинь), північно-західний (північ перемишльсько-яворівського Надсяння (батюки).

Центральний район (Опілля) охоплює південно-західну частину Зборівського та західну

Бережанського районів Тернопільської області; північну частину лівобережжя Дністра Галицького і майже весь Рогатинський район (за винятком південно-західної групи сіл) Івано-Франківської області; Перемишлянський, Пустомитівський, Городоцький, Мостиський, північ Миколаївського, Жидачівського, лівобережжя Дністра Самбірського, північні околиці Старосамбірського, південні – Яворівського, Жовківського, Кам'яно-Бузького районів та південний захід Буського та Золочівського районів Львівської області.

Південний архітектурно-етнографічний район (Підгір'я) охоплює рівнинну частину Старосамбірського (за виключенням північних окраїн), правобережжя Дністра Самбірського, Миколаївського, Жидачівського, рівнинну частину Дрогобицького та Стрийського районів Львівської області, підгірську частину Долинського, Рожнятівського, майже весь Калуський та північ правобережжя Дністра Галицького районів Івано-Франківської області.

Північний архітектурно-етнографічний район (Галицька Волинь) охоплює основну територію Сокальського, Радехівського та північну частину Бродівського районів Львівської області.

Північно-західний архітектурно-етнографічний район (піваніч перемишльсько-яворівського Надсяння (батюки) охоплює майже всю територію Яворівського, Кам'яно-Бузького, Буського (за виключенням південних окраїн) та Жовківського районів Львівської області.

На Опіллі переважали житлові будівлі каркасної конструкції. Незважаючи на значну поліваріантність виконання стін, домінували житла, у яких простір між стовпами каркаса заповнювали плотом з довгих глиносолом'яних вальків по вертикальних колах. Стіни каркасно-дильованих будівель обов'язково виправляли грубим шаром глиносоломи.

Невід'ємним елементом опільського житла були підвалини. Стелю, як правило, робили з дощок. Долівка глинобитна. Пластична обробка зовнішніх стін глиною (пілястри та інше) майже відсутня. На головному фасаді у кожному житловому приміщенні влаштовували лише одне вікно (часто витягнуте по горизонталі), спорадично два спарені. Дахи чотирискілі, покриті соломю.

Головною особливістю планувальної структури опільського житла другої половини ХІХ – початку ХХ ст. були "пекарні" (кухні), виділені у сінях жител усіх типів. У будівлях, складову яких становили п'ятистінки, пекарні влаштовували не в сінях, а у ванькирі. Піч з припчком повертали в бік пекарні.

Господарські будівлі зводили, як правило, в каркасній техніці. Каркас заповнювали глиновальками чи плотом, спорадично ділями. Інколи побутовали будівлі, викладені з природного каменю. Дуже часто господарські будівлі частково чи повністю блокували під одним дахом. Однією з характерних особливостей будівництва цієї території є широке побутовання проїзних та розвинутих по вертикалі господарських будівель. Оборози тут відсутні.

На Опіллі побутовали двори вільної, рідше – замкнутої забудови, в західній частині часто траплялися зімкнуті двори.

Житлово-господарський комплекс Опілля, за основними топологічними ознаками та даними народної будівельної термінології, має багато спільних рис з відповідним подільським комплексом. Проте будівництво Поділля відзначається наявністю більш архаїчних явищ. Зокрема, для тернопільського Поділля характерна велика поліваріантність виконання каркасно-валькованих стін (близько 30 варіантів). Стовпи каркаса тут вкопували у землю або встановлювали на камені (навіть у житлах початку ХХ ст. підвалини були рідкісним явищем). Стелі, як правило, валькували. Пекарень у сінях не влаштовували, тут часто відгороджували комору. Зовнішні стіни здебільшого рельєфно оздоблювали пілястрами та іншим.

Слід зазначити, що за архітектурно-етнографічними ознаками територія Опілля не є цілком однорідною. Тут вирізняються дві локальні групи: східна і західна. Орієнтовною межею між ними є вододіл між ріками Щирком і Верещицею¹⁹. Східна група територіально в основному збігається з етнографічним Опіллям, окресленим А.Фішером²⁰. Західна, яка охоплює південну частину Надсяння²¹, має продовження на території сучасної Польщі – у низинах ріки Сяну (околиці Перемишля і Ярослава), в минулому заселених українцями. А.Фішер власне тут виділяв окрему етнографічну групу доляків (долів)²². Цей термін вживав й І.Франко для означення мешканців долин верхнього Дністра та його приток²³. Долянами (доляками) називають жителів цієї території у Старосамбірському та Дрогобицькому районах²⁴.

У розглядуваний період на всій території Підгір'я побутовали дерев'яні житлові будівлі,

збудовані в зрубній, зрубно-каркасно-дильованій, спорадично – в каркасно-дильованій техніці. Основним будівельним матеріалом була смерека, інколи – осика.

У західному напрямку від ріки Стрий переважало оздоблення фасадів горизонтальними смугами. На схід від ріки Стрий зовні і всередині стіни жител виправляли грубим шаром глиносоломи і забілювали (для цієї частини Підгір'я в значній мірі характерне кольорове вирішення фасадів).

Підвалини здебільшого виготовляли з дуба. Стелю робили з дощок. Сволоки поздовжні. Долівка була в усіх приміщеннях глинобитною. На головному фасаді кожного житлового приміщення влаштовували два (наближені до поперечної осі приміщення) вікна, спорадично траплялося одне видовжене чи два спарені. Дахи чотирихили, криті соломою²⁵.

Однією з головних особливостей планування Підгірського житла є широке побутування будівель з виділеними по ширині житлового приміщення ванькирами чи коморами. Водночас навіть у житлах заможних верств селянства тут під одним дахом з хатою блокували "стайню".

Господарські будівлі споруджували в зрубній чи каркасній техніці. Хліви, як правило, блокували в одній будівлі зі стодолю. Однією з особливостей підгірського будівництва є широке побутування оборогів.

Переважали двори вільної забудови, інколи траплялися зімкнуті двори.

У будівництві Підгір'я спостерігаємо багато спільного з бойківським будівництвом, насамперед у будівельних матеріалах та будівельній техніці. Проте станом на другу половину – початок ХХ ст. між будівництвом гірських та підгірських районів помітно ряд суттєвих відмін. Перш за все це стосується планування житла, відмінності системи опалення, інтер'єру, зовнішніх пропорцій будівель (висоти даху, зрубу, розташування та кількості вікон), специфіки господарських будівель двору тощо.

У другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. на території південно-західної частини Волині (Галицька Волинь) сформувався цікавий і оригінальний комплекс будівельної культури. Паралельно зі спільними з Волинським будівництвом рисами тут спостерігаємо ряд локальних особливостей, які витворилися під впливом народного будівництва Карпатського регіону.

На території Галицької Волині стіни жител зводили як в зрубній, так і в каркасно-дильованій техніках, які часто взаємодоповнювалися в одній будівлі. Будівельним матеріалом для зведення стін житла була деревина. Тут, як і скрізь на теренах Волині і Поліссі, перевагу віддавали сосні (спорадично використовували тополю, липу). Стіни складали з брусів, дошкоподібних пластин, інколи – із колод. Шпари між вінцями конопатили мохом. Ззовні забілювали лише стіни житлової частини, інше зберігало природну барву дерева.

Підвалини, стовпи каркасу виготовляли, як правило, з дуба. Стелю робили з дощок. Її підтримували комбінації з одного повздовжнього "трама" і трьох поперечних "бальків". У Сокальському районі сволоки частіше були поперечними. У давніших будівлях долівку завжди робили глинобитною, але вже в заможних житлах останньої чверті ХІХ ст. розповсюджується дерев'яна підлога. Цікавою особливістю житла південно-західної частини Волині була наявність ґанків різноманітних форм та конструкцій. На головному фасаді житлового приміщення прорубували одне чи два наближені до поперечної осі вікна.

Переважна більшість жител тут була покрита чотирихилими солом'яними дахами на кроквах. Проте нерідко в будівлях кінця ХІХ – початку ХХ ст. дахи двоххили з усіченими у верхній частині фронтонами. Дуже часто під стріхою влаштовували підсобітку.

Поряд з однорядовими житлами тут досить широко побутували будівлі з виділеними по ширині житлового приміщення ванькирами чи коморами. Притому на Поділлі чи Волині ванькир звичайно утворювався шляхом перегородження хати піччю і грубкою, а в південно-західній частині Волині між хатою і ванькиром (як і на Підгір'ї) – капітальною стіною.

Господарські будівлі тут будували в каркасно-дильованій чи зрубній техніці. На території Галицької Волині зафіксовано широке побутування тридільних стодол.

Двори переважно вільної забудови. Проте не були рідкістю і замкнуті двори ("підварки", "прогуменки").

Стіни жител у північному Надсянні зводили в зрубній (спорадично у зрубно-каркасно-дильованій) техніці. Зруби складали із соснових пластин "на чотири цілі" (товщиною, приблизно, 10 см). Застосування цього матеріалу і визначило основну кутову врубку, якою тут

був замок, відомий у літературі під назвою "канюк з прихованим зубом". Ззовні по дереву білили тільки стіни житлової частини.

Підвалини виготовляли з дуба. Дерев'яну стелю підтримували один чи декілька поздовжніх "драгарів". Долівка завжди була глинобитною. На головному фасаді кожного житлового приміщення знаходилося по два вікна (на причілку вікно відсутнє).

Дахи чотирискілі, під соломою. Особливість пошиття даху: нижня частина східчаста, верхня – гладка.

На всій території переважали однорядові житла типу: сіни + хата + комора. Житлове приміщення, як правило, розташовували між сіними і коморою. Часто під одним дахом з хатою блокували і стайню. У більшості випадків при тильній чи бокових стінах будівлі влаштовували "прибоки", "затилки".

Господарські будівлі були переважно зрубними. Широко побутували тридільні стодоли. Цікава особливість будівельної культури цієї території – значне побутування оборогів архаїчних конструкцій.

Поряд з дворами вільної забудови тут зустрічалися замкнуті ("околисте обійстя"), інколи – зімкнуті двори.

Як бачимо, у другій половині XIX – початку XX ст. тут сформувався своєрідний комплекс народної будівельної культури. Незважаючи на досить значну віддаленість від Бойківщини та відсутність безпосередніх контактних зон, будівельна культура північного Надсяння містила багато рис, характерних для бойківського будівництва, які проявилися у специфіці планування житла, наявності прибоків, будівельній термінології тощо.

Отже, вивчення основних типологічних ознак житлово-господарського комплексу українців розглядуваної території другої половини XIX – початку XX ст. свідчить про його глибокі східнослов'янські та загальноукраїнські джерела. Аналіз архітектурно-етнографічних особливостей кожного із чотирьох локальних районів дає можливість поряд з виділенням їх специфічних рис, простежити спільні генетичні корені з народним будівництвом суміжних етнографічних районів: Підгір'я та Надсяння з Бойківщиною, Галицької Волині з Волинню, Опілля з Поділлям.

На завершення необхідно зазначити, що західна межа кожного з цих архітектурно-етнографічних районів (державний кордон з Польщею) є умовною. Особливості народного будівництва, характерні для них були поширені і в прилеглих районах на території цієї держави (на українських етнічних землях) в межах Перемишльського воєводства. Проте розгляд цього питання не входив у мету і завдання, які ставив перед собою автор, у зв'язку з чим воно потребує окремого подальшого доопрацювання.

¹ Самойлович В.П. Народное архитектурное творчество Украины. – К., 1989. – С.7 – 8.

² Там само. – С. 7 – 8; його ж. Українське народне житло (кінець XIX – початок XX ст.). – К., 1972. – С.18, 19.

³ Прибега П.В. Методика охорони та реставрації пам'яток народного зодчества України. – К., 1997. – С.9; Радович Р. Традиційне сільське житло на Опіллі другої половини XIX – початку XX століть // Записки Наукового товариства ім. Шевченка. – Т. ССXXX: Праці секції етнографії та фольклористики. – Львів, 1995 – С.79 – 80.

⁴ Ровенчак І. Динаміка історико-географічної межі Волині з Галичиною в XIII – XX ст. // Минуле і сучасне Волині (тези доповідей та повідомлень II Волинської історико-краєзнавчої конференції 26 – 28 травня 1988 р.) – Ч. 1. – Луцьк, 1988. – С.135–137.

⁵ Кирчів Р.Ф. Етнографічне районування України // Етнографія України: Навч. посібник. – Львів, 1994. – С. 134; його ж. Історико-етнографічні райони України та етнографічні групи українського народу // Етнографія України: Навч. посібник. – Вид. 2-е, перероблене і доповнене. – Львів, 2004. – С.136 – 138; його ж. Етнографічне районування України // Українське народознавство: Навч. посібник. – Львів, 1994. – С.65 – 66; його ж. Етнічна територія України // Українське народознавство: Навч. посібник. – К., 2004. – С.65 – 66; його ж. Регіональність фольклорної традиції // Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України: Нариси й статті. – Львів, 2002. – С.33.

⁶ Див.: Наулко В. І. Історико-етнографічне районування України та етнографічні групи українського народу // Культура і побут населення України: Навч. посібник для вузів. – К., 1991. – С.23 – 24; Пономарев А.П. Історико-етнографічне районування // Українці. – Кн. 1: Етнічна історія. Антропологія.

Язык. Расселение. – Москва, 1994. – С.89 – 92; его же. Историко-этнографическое районирование // Украинцы. – Москва, 2000. – С.36 – 37; його ж. Українська етнографія: Курс лекцій. – К., 1994. – С.137 – 138; його ж. Регіональні барви України й українців // Українці: Историко-етнографічна монографія у двох книгах. – Кн. 1. – Опішне, 1999. – С.65 – 66; Євтух В.Б., Трошинський В.П., Галушко К.Ю., Чернова К.О. Етнонаціональна структура українського суспільства: Довідник. – К., 2004. – С. 41. Савчук Б. Українська етнологія. – Івано-Франківськ, 2004. – С.518 – 520, та ін.

⁷ Fischer A. Rusini: Zarys etnografii Rusi. – Lwów; Warszawa; Kraków, 1928. – S.9.

⁸ Франко І. Етнографічна виставка у Тернополі // Франко І. Зібрання творів: У 50-ти т. – Т. 46. – Кн. 1. – К., 1985. – С.43.

⁹ Кордуба М. Писанки на Галицькій Волині // Матеріали до українсько-руської етнології. – Т. 1. – Львів, 1899. – С. 169.

¹⁰ Fischer A. Вказ. праця. – S. 9.

¹¹ Самойлович В.П. Народное архитектурное творчество Украины: По материалам Украинской ССР. – К., 1989. – С.7.

¹² Косміна Т.В. Сільське житло Поділля (кінець XIX–XX ст.): Историко-етнографічне дослідження. – К., 1980. – С. 5, 7.

¹³ Миронов В.В., Наулко В. В., Косміна Т. В. Украинцы // Этнография восточных славян: Очерки традиционной культуры. – М., 1987. – С. 123. Авторство Т. Косміної про житло українців зазначено у змісті цієї роботи.

¹⁴ Прибега П.В. Методика охорони та реставрації пам'яток народного зодчества України. – К., 1997. – С.10, 11, 90.

¹⁵ Там само. – С.9 – 10.

¹⁶ Там само. – С.12.

¹⁷ Тарас Я. Українська сакральна дерев'яна архітектура. Ілюстрований словник-довідник. – Львів, 2006. – С.35, 36 (Іл. А-11), 452 (Іл. Ш-7), 453 (Іл. Ш-9).

¹⁸ Там само. – С.95.

¹⁹ Радович Р. Вказ. праця. – С.106.

²⁰ Fischer A. Вказ. праця. – S.9.

²¹ За відомим українським ученим Р.Ф.Кирчівим, перемисько-яворівське Надсяння є своєрідним етнографічним підрайоном Прикарпаття (див.: Кирчів Р. Ф. Етнографічне районування України // Етнографія України: Навч. посібник. – С. 134);

²² Fischer A. Вказ. праця. – S.9.

²³ Франко І. Вказ. праця. – С.473.

²⁴ Радович Р. Вказ. праця. – С.106.

В результате исследования на территории северо-западной Галиции и юго-западной Волыни выделено четыре архитектурно-этнографических района с четко выраженными локальными особенностями народной строительной культуры: центральный (Ополье), южный (приднестровское жидачевско-самборское Прикарпатье (Подгорье), северный (северо-западная Волынь – Галицкая Волынь), северо-западный (север перемышльско-яворовского Надсяння). Анализ архитектурно-этнографических особенностей каждого из четырех локальных районов дает возможность наряду с выделением их специфических черт, проследить их общие генетические корни с народным строительством смежных этнографических районов: Подгорья и Надсяння с Бойковщиной, Галицкой Волыни с Волынью, Ополья с Подольем.

Ключевые слова: Ополье, Галицкая Волынь, Надсяння, народное строительство, архитектурно-этнографический район.

The author defines four ethnographic-architectural regions with specific characteristics of the traditional building culture clearly indicated: central (Opillya), southern (Zhydachiv-Sambir Subcarpathian region located along the Dnister river, otherwise known as Pidhirya), northern (so-called Galician Volhynia), north-western (Peremyshl-Yavoriv region of Nadsiannya).

Key words: Opillya, Pidhirya, Galician Volhynia, Nadsiannya, traditional building, ethnographic-architectural region.